

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS PILSĒTAS PAŠVALDĪBAS DOME

Reģistrācijas Nr.LV90000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmiera.lv, www.valmiera.lv

LĒMUMS
Valmierā

2020.gada 26.novembrī

Nr.365
(protokols Nr.22, 16.§)

Par zaudējuma atlīdzinājuma prasību

Adresāts: sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Baltic Transport Group" (reģistrācijas Nr.40103456773; juridiskā adrese: Ventspils iela 47A–10, Rīga, LV–1002, turpmāk – Sabiedrība).

Valmieras pilsētas pašvaldībā (turpmāk – Pašvaldība) 10.08.2020. saņemta Sabiedrības prasība ar pielikumiem (Pašvaldībā reģistrēta ar Nr.2.2.1.5/20/2126) par zaudējumu atlīdzinājumu 7990,28 *euro* apmērā, kas radušies 14.04.2020. ceļu satiksmes negadījumā uz Rīgas ielas Valmierā (īpašuma ar adresi Rīgas iela 42, tuvumā), kurā tika bojāts sabiedrībai piederošais transportlīdzeklis Scania P270 ar valsts reģistrācijas Nr.DL7737. Pielikumā pievienoti (1) CSDD informācija par transportlīdzekli; (2) 19.06.2020. remontdarbu tāme ZKKR-114544 un (3) 27.05.2020.Valsts policijas lēmuma Nr.20/17-268587/PC348685/1 "Par pārsūdzēto lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.PC348685" kopija.

Sabiedrība prasībā savu prasījumu pamato ar to, ka Sabiedrībai piederošais transportlīdzeklis Rīgas ielā 42, Valmierā aizķēra augošu koku. Bojāta tika koka miza un transportlīdzeklis. Ceļu satiksmes negadījuma protokolā fiksēts, ka transportlīdzekļa augstums no zemes ir 3,90 metri, un ceļu satiksmes noteikumos noteiktais maksimālais augstuma gabarīts – 4 metri. Tādējādi sadursmes brīdī transportlīdzeklis sadūrās ar priekšmetu (koku), kas atradās virs brauktuves virsmas. Sabiedrība uzskata, ka ceļu pārvaldītājam (Pašvaldībai) ir jānodrošina, Ceļu satiksmes likuma 6.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktais pienākums - ceļš pastāvīgi tiktu uzturēts satiksmei drošā stāvoklī atbilstoši normatīvajiem aktiem un standartiem ceļu satiksmes drošības jomā. Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 6.panta pirmās daļas 8.punktam ceļa pārvaldītājam ir pienākums atlīdzināt personām zaudējumus, kuri tām radušies šo pienākumu neizpildes gadījumā.

Sabiedrības pārstāvis 14.09.2020. e-pastā (adresēts Pašvaldības izpilddirektoram) norādīja ceļu satiksmes negadījuma iemeslu, proti, ka pēc Rīgas ielas, Valmierā rekonstrukcijas ir izveidots ielās sašaurinājums, tāds kā pudeles gals un sašaurinājuma vietā ir tieši koks ar zaru, kurš ir zemāks par 4 metriem.

Pašvaldība ar 10.09.2020. lēmumu Nr. 2.2.1.7/20/1139 par mantiskā zaudējuma atlīdzinājumu izdošanas termiņa pagarinājumu nolēma pagarināt lēmuma par zaudējuma atlīdzinājuma piešķiršanu un atlīdzinājuma apmēru vai arī par iesnieguma noraidīšanu termiņu līdz 10.11.2020. (ieskaitot) un vienlaikus lūdza (1) iesniegt informāciju par Valsts policijas apskates ziņojumu no ceļu satiksmes negadījuma vietas; (2) pievienot sertificēta tehniskā vērtētāja eksperta slēdzienu, kas apstiprina prasībā norādīto zaudējuma apmēra pamatotību, (3) kā arī sniegt informāciju, vai Sabiedrībai piederošajam transportlīdzeklī SCANIA P270, valsts reģistrācijas Nr.DL7737, negadījuma notikšanas brīdī bija spēkā esoša sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšana (KASKO). Ja tāda bija, tad norādīt apdrošināšanas sabiedrību un sniegt informāciju vai un kādā apmērā apdrošinātājs ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību.

Sabiedrība 16.09.2020. iesniedza Pašvaldībā sertificēta sauszemes transportlīdzekļa tehniskā vērtētāja Nikolaja Komkina (sertifikāta Nr.347) apstiprinātu 19.06.2020. remontdarbu tāmi ZKKR-114544, kā ar norādīja, ka transportlīdzeklī SCANIA P270, valsts reģistrācijas

Nr.DL7737, ceļu satiksmes negadījumā brīdi KASKO apdrošināšana nebija.

Sabiedrība 16.10.2020. iesniedza Pašvaldībā ekspertu biroja – sabiedrības ar ierobežotu atbildību "AZ EKSPERTS" atskaiti par transportlīdzekļa – kravas furgona a/m SCANIA P270 v/n DL7737 apskati, papildus iesniedza sabiedrības ar ierobežotu atbildību "AZ EKSPERTS" 15.10.2020. rēķinu Nr.201013 par remonta tāmes izvērtēšanu SCANIA P270 v/n DL7737 70 euro apmērā, kuru apmaksu veica Sabiedrība, bet pēc Sabiedrības lūguma rēķina summa ir jāpieskaita pie kopējiem zaudējumiem.

Pašvaldība 23.10.2020. pieprasīja Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldei izsniegt administratīvās pārkāpuma lietas Nr.PC348685 (14.04.2020. ceļu satiksmes negadījuma) materiālu kopijas.

Pašvaldība ar 29.10.2020. lēmumu Nr.2.2.1.7/20/1329 par mantiskā zaudējuma atlīdzinājumu izdošanas termiņa atkārtotu pagarinājumu nolēma atkārtoti pagarināt lēmuma par zaudējuma atlīdzinājuma piešķiršanu un atlīdzinājuma apmēru vai arī par iesnieguma noraidīšanu termiņu līdz 10.12.2020. (ieskaitot) un vienlaikus uzaicināja Sabiedrības pilnvaroto pārstāvi piedalīties Pašvaldības domes pastāvīgās komitejas 12.11.2020. sēdē, lai izteiktu savu viedokli un argumentus izskatāmajā lietā. Uz Pašvaldības domes pastāvīgās komitejas kopīgo sēdi Sabiedrības pārstāvis neieradās. 12.11.2020. e-pasta (adresēts e-pastā – pasts@valmiera.lv) Sabiedrības pārstāvis norādīja izskatāmajā lietā nekas papildināms nav.

Atbilstoši Pašvaldības rīcībā esošajiem dokumentiem un informācijai Pašvaldības dome konstatēja turpmāk minētos apstākļus.

Likuma "Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punkts cita starpā nosaka, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību - ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošanu un uzturēšanu, 21.panta pirmās daļas ievaddaļa nosaka, ka dome var izskatīt jebkuru jautājumu, kas ir attiecīgās pašvaldības pārziņā.

Ceļu satiksmes likuma 6.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka ceļa pārvaldītājam ir pienākums nodrošināt, lai ceļš pastāvīgi tiktu uzturēts satiksmei drošā stāvoklī. Savukārt Ceļu satiksmes likuma 6.panta pirmās daļas 8.punkts nosaka, ka ceļa pārvaldītāja pienākums ir atlīdzināt personām zaudējumus, kuri tām radušies šo pienākumu neizpildes gadījumā. Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 1.panta 2.punktu ceļu pārvaldītājs ir īpašnieks vai cita fiziskā vai juridiskā persona, kurai attiecīgais ceļš nodots pārvaldījumā. Minētais regulējums norāda, ka atbildība par ceļa vispārējo apsaimniekošanu izriet no īpašuma (pārvaldījuma) tiesībām, proti, to nosaka personas civiltiesiskais statuss (īpašnieks vai pārvaldītājs). Zaudējumu atlīdzības prasījums, kas tiek pamatots ar īpašuma nepietiekamu apsaimniekošanu, ir atzīstams par civiltiesisku prasījumu (sk. 27.10.2011. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta lēmumu lietā Nr.A42589108 SKA – 957/2011).

Civillikuma 1770.pants nosaka, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Civillikuma 1773.pants noteic, ka zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesīgas darbības vai bezdarbības dabiskās un nepieciešamās sekas, netiešs, – kad tas cēlies, sagadoties sevišķiem apstākļiem vai attiecībām, nejaušs, – kad tā cēlonis ir nejaušs notikums vai nepārvarama vara. Savukārt Civillikuma 1775.pants noteic, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Civillikuma normu analīze rāda, ka nepietiek ar zaudējumu esamības un nodarītāja konstatēšanu. Tiesību teorijā ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai ir vajadzīgi četri priekšnoteikumi (atlīdzības pamati): 1) kādas personas prettiesiska rīcība (darbība vai bezdarbība); 2) šīs personas vaina; 3) zaudējumu esamība un to konkrēts apmērs; 4) cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem (Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības. Sagatavojis autoru kolektīvs profesora K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. "Mans īpašums", 2000., 270.lpp.).

2008.gadā izstrādātā būvprojekta "Rīgas iela (posmā no Andreja Upīša līdz Alvila Freimaņa ielai) Valmierā rekonstrukcija" projektēšanas darbi izpildīti ievērojot Latvijas būvnormatīvus, LVS 190-1:2000 "Ceļu trase", LVS 190-2:1999 "Ceļu tehniskā klasifikācija, parametri, normālprofil", LVS 190-3:1999 "Ceļu vienlīmeņa mezgli", kā arī citus standartus un Eiropas normas.

Atbilstoši minētajam būvprojektam tika paredzēta atsevišķi augošu koku likvidācija, kuri atradās pārāk tuvu brauktuvei, kā arī traucēja nodrošināt redzamības trīsstūri. Projekta

apzaļumošanas vietas rasējumā ozols Rīgas ielā 42, Valmierā nav apzīmēts kā likvidējams objekts (tas ir koks, kuru braucot par Rīgas ielu, Valmierā aizķēra Sabiedrībai piederošais transportlīdzeklis, turpmāk - ozols).

01.11.2010. objekts "Rīgas iela (posmā no Andreja Upīša līdz Alvila Freimaņa ielai) Valmierā rekonstrukcija" (kadastra apzīmējumi 9601 003 0004, 9601 002 0002, 9601 001 0002) tika pieņemts ekspluatācijā. Objekts realizēts atbilstoši būvprojektam "Rīgas iela (posmā no Andreja Upīša līdz Alvila Freimaņa ielai) Valmierā rekonstrukcija".

Ozols Rīgas ielas ekspluatācijas aizsargjoslas zaļajā zonā starp ietvi un brauktuvi pret nekustamo īpašumu Rīgas ielā 42, Valmierā pēdējos 10 gados nav būtiski mainījies. Stumbra pieaugums ir ~4–6 mm gadā atkarībā no attiecīgā gada laika apstākļiem, kas jebkurā gadījumā ozola izmērus būtiski nemaina. Transportlīdzekļa bojātais ir skeletzars, kas veidojies koka attīstības sākotnējos gados, veidojoties stumbra žaklējumam un pieaugot resnumā līdz ar koka augšanu. Skeletzaru (īpaši to pamatnes) pieaugums resnumā ir ievērojami mazāks, nekā koka pamatstumbra pieaugums, vairāk augot garumā un veidojot tālākas pakāpes zarus.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Pašvaldība var secināt, ka transportlīdzekļa skartā ozola skeletzara pamatnes izmēri kopš ielas rekonstrukcijas laika nav ievērojami palielinājušies.

Līdztekus ir norādāms, ka Rīgas iela, Valmierā ir pilsētas maģistrālā iela ar lielu satiksmes intensitāti un Pašvaldības rīcībā nav informācijas par līdzīgiem ceļu satiksmes negadījumiem uz Rīgas ielas, Valmierā posmā no Dārza ielas uz Strazdu ielu pēc ielas rekonstrukcijas (tas ir par pēdējiem 10 gadiem).

Saskaņā ar SIA "VIDZEMES MĒRNIKS" 25.09.2020. veikto satiksmes negadījuma vietas uzmērīšanu (ozols iepretim ēkai Rīgas ielā 42, Valmierā) koka zara mizas bojājuma augstākā vieta no bortakmens apakšējās malas ir 3.91 metrs, attiecīgi koka zara mizas bojājuma zemākā vieta, kas atrodas 24 cm no brauktuves malas (tas ir virs zaļās zonas) ir 3.49 metri. Atbilstoši minētā mērījuma datiem secināms, ka ceļu satiksmes negadījuma vietā transportlīdzeklis tika bojāts ārpus brauktuves.

Ceļu satiksmes likuma 19.panta trešā daļa cita starpā nosaka, ka ceļu satiksmes dalībniekiem un citām personām jārikojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus. Šajā gadījumā ir vērtējams arī apstākļi par intervāla ievērošanu, tas ir, transportlīdzekļa izvietojumu uz brauktuves. Pienākums ievērot intervālu ir izpildāms tikai attiecībā pret tiem objektiem, kas ir savlaicīgi redzami (sk. Gatis Litvins, Kristīne Aperāne, Administratīvā pārkāpuma lietvedība ceļu satiksmē, Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS, 2010, 135.lpp).

Ja Rīgas ielas 42, Valmierā vienvirziena brauktuves platums virzienā no Dārza ielas uz Strazdu ielu ir konstanti 3.89 metri un brauktuve ir labi pārredzama, tad pastāv iespēja izvēlēties intervālu starp brauktuves nepārtraukto ceļa apzīmējuma līniju (kreisajā malā) un brauktuves malu (labā pusē ar brauktuves malā augošiem kokiem), kas nodrošinātu ceļa satiksmes drošību. Bez tam pēc Rīgas ielas, Valmierā rekonstrukcijas posmā no Dārza ielas uz Strazdu ielu nav ielas sašaurinājuma kā apgalvo Sabiedrība, bet ir izbūvēts ielas paplašinājums (3 metri), kurā atrodas autobusa pietura.

Tāpat ceļu satiksmes dalībniekam pašam arī ir jānovērtē transportlīdzekļa gabarīti un iespējas ar konkrētu transportlīdzekli pārvietoties noteiktās vietās.

Līdz ar to pēc Pašvaldības ieskatiem, nav iestājušies priekšnosacījumi saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu, kas paredz, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Ņemot vērā, ka ir jāpastāv četriem priekšnoteikumiem, kas ir par pamatu atlīdzināšanas pienākumam – prettiesiska rīcība (darbība vai bezdarbība), personas (šajā gadījumā – Pašvaldības) vaina, zaudējumu esamība un cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un zaudējumiem, tad šajā gadījumā nav saskatāma Pašvaldības prettiesiska rīcība – ne darbība, ne bezdarbība, jo nav konstatēta Pašvaldības kā ceļa īpašnieka bezdarbība/nepienācīga rīcība ceļa uzturēšanā satiksmei drošā stāvoklī atbilstoši normatīvajiem aktiem un standartiem ceļu satiksmes drošības jomā. Līdz ar to nav arī atbildības otra priekšnoteikuma – Pašvaldības vainas.

Izvērtējot Sabiedrības sniegto informāciju par zaudējuma atlīdzības pamatotību, nepastāvot zaudējumu atlīdzinājuma tiesiskajam pamatam – nav konstatējama Pašvaldības prettiesiska rīcība un vaina, kā arī ņemot vērā, Pašvaldības domes pastāvīgās komitejas kopīgās sēdes 12.11.2020. atzinumu,

Pašvaldības dome, balsojot: PAR – 12 (J.Baiks, R.Gailums, A.Kupriša, A.O.Brutāns, A.Gluhovs,

A.Skrastiņš, A.Klepers, T.Upners, J.Jakovins, V.Ecmanis, U.Jansons, I.Lakučs), PRET – nav, ATTURAS – nav, nolemj:

1. noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Baltic Transport Group" 10.08.2020. prasību par zaudējumu atlīdzinājumu 7 990,28 *euro* apmērā un neapmaksāt "AZ EKSPERTS" rēķinu Nr.201013 par remonta tāmes izvērtēšanu SCANIA P270 v/n DL7737 70 *euro* apmērā;
2. lēmums stājas spēkā 2020.gada 26.novembrī.

Domes priekšsēdētājs

(personiskais paraksts)

Jānis Baiks